

Skoljurist
Anna Palm
anna.palm@trelleborg.se

Förslag till svar på beställning i Svenska för Invandrare

Bakgrund

Av bildningsnämndens reglemente framgår att bildningsnämnden ska ansvara för och fullgöra uppgifter inom det offentliga skolväsendet vad gäller bl.a. kommunal vuxenutbildning. Vidare framgår att bildningsnämnden ska utföra svenska för invandrare på arbetsmarknadsnämndens uppdrag. Av arbetsmarknadsnämndens reglemente framgår att det inom arbetsmarknadsnämndens ansvar för SFI-verksamheten åligger nämnden att beställa verksamheten av bildningsnämnden utifrån fastställda politiska mål och inriktningar.

Vid arbetsmarknadsnämndens sammanträde den 23 januari 2017, § 7, beslutades att godkänna föreliggande beställning av SFI. Av den föreliggande beställningen framgår att Arbetsmarknadsnämnden beställer SFI för 5,1 miljoner kronor för år 2017. Bildningsnämnden lägger upp verksamheten på det sätt som krävs med ambitionen att erbjuda SFI inom 14 dagar till målgruppen och leverera resultat i form av studerande som går vidare till arbete eller reguljära studier. Vidare framgår bl.a. följande. Det åligger Bildningsnämnden att leverera utbildning i svenska för invandrare i enlighet med Skollagen (2010:800) inom ramen för Kommunal Vuxenutbildning. En pedagogisk koppling mellan utbildningen i svenska för invandrare och den studerandes kort- och långsiktiga mål ska göras inom ramen för utbildningen i svenska för invandrare. Studieplaneringen ska göras på individnivå och dokumenteras i den individuella studieplanen. Bildningsförvaltningen ska erbjuda sökande plats på sfi inom två veckor från det att anmälan är gjord. Bildningsnämnden ska verka för att uppnå målet på 525 timmar för att genomgå utbildningen. För de individer som har genomgått 525 timmar utan att genomgå utbildningen ska det upprättas en åtgärdsplan i individens studieplan. De studerande som har studerat mer än 525 timmar ska avslutas om de inte bedöms göra någon progression.

Av beställningen som inkom till bildningsnämnden den 27 januari 2017 framgår att bildningsförvaltningen ska informera arbetsmarknadsnämnden om det inte finns möjlighet att följa beställningen utifrån gällande lagstiftning för utbildning i svenska för invandrare och utifrån rådande budget.

Konsekvenser utifrån arbetsmarknadsnämndens beställning av SFI-utbildning

Antalet studerande på SFI har ökat de senaste åren. När arbetsmarknadsnämnden tog över beställningsansvaret studerade i genomsnitt 130 SFI-elever per månad på helårsbasis. Idag uppgår antalet studerande till ca 230 per månad. Kostnaden för SFI utbildningen 2016 motsvarade 7,3 miljoner.

Med anledning av att arbetsmarknadsnämnden tidigare år beställt utökad SFI samt ställt krav på att nyanlända ska erbjudas utbildning inom 14 dagar har bildningsnämnden fått ökade kostnader. I den senaste prognosen för nyanlända till Trelleborg räknar bildningsnämnden dessutom med att volymen ytterligare kommer att öka under 2017.

Arbetsmarknadsnämndens beställning (5,1 mnkr) kommer innebära en åtstramning motsvarande 2,2 mnkr, en tredjedel av kommunens totala SFI-verksamhet. Det är svårt att göra en precis bedömning av konsekvenserna, men arbetsmarknadsnämndens beställning kommer uppskattningsvis innebära att 70-100 färre nyanlända vuxna i månaden kommer få sin SFI-utbildning tillgodosedd.

Arbetsmarknadsnämndens ambition att erbjuda SFI inom 14 dagar kommer med största sannolikhet inte heller kunna tillgodoses. Snarare finns det en risk att kötiderna till SFI-utbildningen blir så långa att den lagstadgade tiden om att utbildningen skall kunna påbörjas inom en respektive tre månader, vilket regleras i 20 kap 29§ skollagen, inte kan tillgodoses. Enda sättet att minska kostnaderna för SFI-verksamheten är att minska antalet personal. Detta kommer i sin tur innebära att köerna till SFI-utbildningen blir längre, eftersom inte lika många studerande kan vara i utbildning samtidigt. Bildningsnämnden kommer ha mycket svårt att hinna ställa om verksamheten till fullo under 2017 för att matcha beställningen.

Bestämmelsen som tidigare reglerade riktvärdet för SFI på 525 timmar i Förordning (2011:1108) om vuxenutbildning, 2 kap 20a §, har upphävts vid årsskiftet 2016/2017. Denna förändring innebär att det inte med självklarhet går att avsluta elever som har läst 525 timmar, eftersom huvudregeln enligt skollagen 20 kap 9 § är att den som antagits till en kurs har rätt att fullfölja kursen.

När det gäller kommande beställningar av SFI från arbetsmarknadsnämnden hade det varit önskvärt att beställningen föregås av ett förfarande som innefattar förhandlingar och genomgång av viljeförklaringar. Detta för att nå samstämmighet i beställningens innehåll.

Bildningsnämnden vill avslutningsvis framställa synpunkter kring det förfaringsätt som innebär att bildningsnämnden utför SFI på arbetsmarknadsnämndens uppdrag. Det är bildningsnämndens uppfattning att kommunen hade fått en enklare och mer kostnadseffektiv process om hela ansvaret för SFI låg på den som utför utbildningen. Bildningsnämnden vill i det sammanhanget framhålla att utbildning i svenska för invandrare inte längre är en egen skolform. Sedan den 1 juni 2016 är SFI en del av den kommunala vuxenutbildningen. Enligt gällande reglemente är det bildningsnämnden som är huvudman och ansvarar för den kommunala vuxenutbildningen i Trelleborg.

Lagstiftning

Skollagen 20 kap. 29§

Varje kommun ska aktivt verka för att nå dem i kommunen som har rätt till utbildning och för att motivera dem att delta i utbildningen.

Utbildningen ska finnas tillgänglig så snart som möjligt efter det att en rätt till utbildning i svenska för invandrare inträtt. Om det inte finns särskilda skäl ska utbildningen kunna påbörjas inom tre månader.

Varje kommun ska aktivt verka för att en nyanländ som omfattas av lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare kan påbörja utbildningen inom en månad från det att den nyanlände anmält sig till utbildning i svenska för invandrare hos kommunen.

Skollagen 20 kap 9 §

Den som har antagits till en kurs har rätt att fullfölja kursen.

Huvudmannen får dock besluta att utbildningen på kursen ska upphöra, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller annars inte gör tillfredsställande framsteg.

Den vars utbildning på grundläggande nivå har upphört enligt andra stycket ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det. Den vars utbildning på gymnasial nivå har upphört enligt andra stycket får på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Den vars utbildning i svenska för invandrare har upphört enligt andra stycket eller som frivilligt avbrutit sådan utbildning ska på nytt beredas sådan utbildning, om det finns särskilda skäl för det.

Utbildningen får avbrytas även enligt bestämmelserna i 5 kap. 17-20 §§.

Förslag till beslut

Bildningsförvaltningen föreslår bildningsnämnden besluta

att skicka föreliggande förslag till svar avseende beställning av SFI till arbetsmarknadsnämnden, samt

att därutöver skicka svaret till kommunstyrelsen eftersom svaret innehåller synpunkter kring dagens fördelning av ansvaret för utbildning i svenska för invandrare mellan bildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden.

Skickas till

Kommunstyrelsen

Arbetsmarknadsnämnden